

SZOFTVER

A COMPUTERWORLD INFORMATIKA KFT. TÁJÉKOZTATÓJA

◆ Áruforgalom AS/400-on	◆ Artisjus-hírek	◆ Irodai rendszerek
◆ NetWare (upgrade) árak	◆ Könyvelés, számvitel	◆ Ingres és Oracle
◆ CAD/CAM: Intergraph és a többiek	◆ Adattűggetlenség	◆ SQL adatbázis-kezelők

MS-DOS 5.0: milliós premier

Egy szoftver, ami már megjelenése előtt többmillió eladást remélheti Újví ajándékként fogja újfára bocsátani az MS-DOS operációs rendszer 5.0-ás változatát az amerikai Microsoft. Előzetes közlések szerint az árát (Magyarországon is) mindenki könnyedén meg tudja majd fizetni. A multitaskingot úgy realizálják, mint a Windows 3.0 alatt, vagyis standard módban. Az „új” felhasználói felület az alkalmazásban azt a benyomást kelti, hogy Windows-zal dolgozik. *Részletek a 3. oldalon.*

Magyar Windows a Titántól

Az MS-Windows 3.0 egyszerű installálás utáni átinstallálási lehetőségeivel, a billentyűmeghajtó, a fontkészletek meneteközbeni cseréjének képességével, a publikált és a fejlesztés számára nyitva hagyott illesztőfelületeivel szinte kínálja a jogtisztá magyartítás lehetőségét. Ez annál is inkább igaz, hiszen a Windows magyartásával, az immár szövegállományok segítségével programozható Bitstream Fontware for Windows megjelenésével szinte minden Windows alkalmazás jogtisztán megtekinthető a magyar karakterkészletre.

A Titán Kiszöveket (252-4555/38 m.) a közelmúltban bocsátotta kereskedelmi forgalomba a Microsoft Windows 3.0 magyar kiegészítését. Ez a CWI kódkészleten alapul, de a felhasználók igénye szerint valószínűleg elkészül SZKI, valamint az IBM Code Page 852 szerinti kiosztást változata. A PostScript nyomtatók meghajtóján most dolgoznak. Ennek a kiegészítésnek a segítségével a jelenlegi 3.0 for Windows applikációknál eredeti angol menürendszerrel megtekinthető a magyar ékeztésre a Xerox Ventura Publisher 3.0 for Windows International Edition, MS-Word for Windows, Windows-Write, Paintbrush Professional for Windows 3.0 és a PageMaker. A magyar kiegészítést automatikusan megkapják azok, akik a Titánnál vásárolják meg az MS-Windows szoftvereiket. Magyarországon elsőként vehették fel kínálatukba a Corel Draw 2.0 International

Edition, s itt hozzáférhető a PageMaker és a Winword új kiadása is. A kiegészítés külön is kapható, (7 000 FT). A Corel Draw magyartított betűkészleteit is árusítják.

WordPerfect-akció itthon

Magyarországon a WordPerfect szöveg- és kiadványszerkesztő programcsomag, illetve a szoftvercsalád többi eleme minden létező platformra vonatkozó változatainak kizárólagos disztribútora a Műszertechnika (MT).

A részvénytársaság bejelentette, mostantól kezdve a Művelődési Minisztérium hatáskörébe tartozó *mindennemű oktatási intézmény (általános, közép- és felsőfokú iskolák, egyetemek) számára a hazai listaár 40 százalékaért szállít WordPerfect terméket.* Ez azt jelenti, hogy a PC-s WordPerfect 5.1 változata mintegy 16 ezer forintért vásárolható meg, dokumentációval együtt. Sőt! Nagyobb darabszám esetén minden további példányt 6000 forintért lehet beszerezni. Reméljük, megvan az esély arra, hogy oktatási intézményeinkben végre elterjedjen a világ legnépszerűbb professzionális szövegszerkesztője. Még két WP-hír: a WordPerfect 5.1 magyar verziójának elkészítése folyamatban van, a megjelenést 1991 II. negyedévére ígéri az MT. Amint az időközben az oktatásban beszerzett angol verzió magyarra cserélésének feltételeit (reméljük az ingyenes cserét) bejelentik, erről tájékoztatást fogunk adni.

Cobol 4.0 Workbenchsel

A Microsoft már szállítja Cobol Professional fejlesztői rendszerének 4.0-s változatát, amelyet elláttak a Micro Focus (MF) cég legújabb Cobol fordítójával és a Programmer's Workbench keretrendszerével. Az új változat a Micro Focus Cobol/2 2.4-re épül, amely támogatja az OS/2 operációs rendszer 1.2-es változatának nagy teljesítményű fájlkezelő rendszerét, csakúgy, mint az IBM OS/2 alatt futó Database Managerhez és az MS SQL Serveréhez tartozó SQL nyelvet. A 4.0 a drágább MS termékek közé tartozik, ára Amerikában 900 dollár.

Többfelhasználós SQL adatbázisok

	SyBase	Oracle ¹	Ingres ²	Informix ³	Progress ⁴
Operációs rendszer	O, U, V	O, U, V	U, V	U, V	D ⁵ , U, V
4. Generációs nyelv	ABT Workbench	SQL*Forms, SQL*Report	ABF, QBF, RBF	Informix-4GL	Progress-4GL
Nyelvek	C	C, Co., F.	C, Co., F.	C, Co.	Nincs
Zárási szint	lap	rekord	lap	lap/rekord	rekord
Index/adat fizikai elhelyezés	B, cl/nincs	B/cl.	B, IH	B, cl/nincs	B/nincs
Referenciális integritás	Trigger	nincs	Trigger	nincs	R
BLOBs ⁶	igen	nem	igen	igen	nem
Felhasználói függvények	nem	nem	igen	nem	nem
Hálózati lekérdezések optimalizálása	nem	nem	igen	igen	nem
Kétfázisú jóváhagyás ⁷	részleges	nem	részleges	nem	nem

Megjegyzések: 1 - disztribútor: IQ-Soft; 2 - disztribútor: VT-Soft, FreeSoft; 3 - a disztribútori jogok megszerzéséért a KFKI folytat tárgyalásokat; 4 - disztribútor: Számak; 5 - csak egyfelhasználós; 6 - Binary Large Objects; 7 - Commit; O - OS/2; U - UNIX; V - VMS; D - DOS; Co - Cobol; F - Fortran; B - B-tree; cl - clustered (csoportos); I - ISAM (index szekvenciális hozzáférés); H - Hashed (leképezési függvény) szekvenciális; R - Részleges a fájl triggerrel.

Amnesziára váró Ingres

Fél éve történt az a bejelentés, hogy megérkezett hazánkba az Ingres, az egyik legismertebb relációs adatbáziskezelő, VMS alatt futó verziója valójában a Comptairen mutatkozott be, a VAX-ra specializálódott FreeSoft (186-8333) standján.

Ilken rövid idő leforgása alatt kiemelkedő üzleti sikereket természetesen nem lehet felmutatni. Tény viszont, hogy a VAX-ra történő eladásokat hátráltatja az a helyzet, hogy a legtöbb potenciális felhasználónak csak a VMS 4.7 operációs rendszer áll rendelkezésére. Ezen pedig csak az Ingres korábbi változata, az 5.0-s futtatható, a legújabb 6.3-s verzióhoz a VMS 5.4-re van szükség. A lehetőség ugyan megvan, hogy most valamely cég a korábbi változatot telepítse, s később kedvező áron megvegye az upgradet, de egyelőre az egész piac várakozó állásponton van. Várják, hogy a DEC beváltsa ígéretét, s a korábbi felhasználók hivatalos okmányokhoz jussanak egy amnesziata útján.

Hogy mely cégek várják ezt az intézkedést? Elsősorban azok az országos hálózatokkal rendelkező, vagy ilyet kiépítő bankok, pénzintézetek, távközlési vállalatok stb., amelyek VAX-on és PC-ken DECnetbe kötve osztott feldolgozásra, vagy a hálózatokban különböző gépeken tárolt adataik látszólag egy számlítóképen történő összpontosítását, helyi (LAN) és nagy-kiterjedésű (WAN) hálózatok által nyújtott lehetőségek kihasználását az Ingres relációs adatbázis-kezelő rendszerben látják megoldhatónak.

Ízeltül a FreeSoftnál forgalmazott Ingres irányáraiból:

386-os UNIX: Runtime 290 EFT, fejlesztő 670 EFT;
MicroVAX II: Runtime 660 EFT, fejlesztő 1 150 EFT.

Vágyalom és valóság

Kezdjük a valósággal: többfelhasználós információs rendszer kiépítése esetén, PC-s platformot alapul véve, ma nálunk majdnem mindenki Novell hálózatkezelőre és Clipper adatbáziskezelő-fejlesztőre gondol, mint alapszoftverekre. Ha azonban olyan alkalmazásról van szó, ahol a rekordok száma több tízezer, mint például a termelésirányítás vagy a több kereskedelem épülő adatbázis működésére, oda olyan negyedik generációs RDBMS (Relational Database Management System) szükséges, mint a több platformon (PC, UNIX-alapú rendszerek, VAX, ICL stb.) futtatható Ingres. Most, amióta a PC-s és a UNIX-os változat a VT-Softon (180-3750), a VAX-os változat pedig a FreeSofton keresztül beszerezhető, a magyar piac mintha kicsit megilletődöttlen állna a választék ilyen arányú bővülése előtt. Pedig a negyedik generációs nyelv segítségével egy felhasználói rendszer kifejlesztése negyed annyi időt vesz igénybe, mint a harmadik generációs eszközökkel. Az elkészült rendszer könnyebben áttekinthető és karbantartható. Ha pedig a hálózatot kiszolgáló gép kapacitása szűknek bizonyul, akkor az alkalmazások változtatások nélkül magasabb platformra ültethetők. Ebbe a stratégiába jól illeszkedik a KFKI XEUS Rendszerépítő Irodájának hálózatkezelő terméke, a XEUS.

Irányadó árak:
Ingres/PC:
Fejlesztő rendszer 130 EFT,
Felhasználói futtató 84 EFT,
Ingres/UNIX:
Fejlesztő rendszer (1-2 feih.) 240 EFT,
(3 feih.-től) 640 EFT,
Futtató környezet (korlátlan sz. feih.) 420 EFT,
(SCO UNIX R.3.2, XEUS, futtató).

DOS 5.0 kiskereskedőknél

A hírek szerint januárban megjelenik az MS-DOS új változata, az 5.0-s, amelynél már megoldották az alkalmazások közötti átkapcsolás lehetőségét. Az átkapcsolás ugyanazon az elven működik, mint a Windows 3.0-ban. Egyes források tudni vélik, hogy a rendszer az alapmemóriából mindössze 15 kb-ot foglal le. Kifejlesztettek egy olyan tárkezelő programot is, amelynek segítségével a meghajtóprogramok és a TSR rutinok betöltése megvalósítható a DOS által kezelt 640 kb-ot feletti tárterületre, amennyiben van ilyen a gépen. Így a felhasználói programok futtatására nettó 600 kilobájt RAM áll rendelkezésre. Továbbfejlesztették az adattranszfer lehetőségeket, valamint Quick Basic értelmező is található a DOS-sal szállított segédprogramok között.

Újdonság, hogy az 5.0-s ROM-ból is hívható, valamint sikerült lecsökkenteni a program energiatelvéletét. Ez két olyan tulajdonság, amellyel kifejezetten a tászkagépek felhasználóira gondoltak a fejlesztők. Mindezt még azzal is megoldották, hogy az új verziót házilag is igen könnyű installálni.

Eddigi üzletpolitikáján is változtatott a Microsoft, amikor úgy döntött, hogy ezt az operációs rendszert kiskereskedelmi forgalomban is terjeszteni kívánja, mégpedig (Amerikában) kevesebb mint 100 dollárért. Az MS csak a programfrissítésből hatalmas bevétel elé néz, hiszen a világon jelenleg 40-50 millió legális MS-DOS felhasználót tartanak nyilván.

Végül néhány további csemege az 5.0 jellemzőiből: programok egyszerű kezelése az 5.0 és a korábbi DOS verziók között; jobb DIR utasítás, alkönyvtár-keresési lehetőséggel, attributum és név szerinti állománykiválasztással; a felhasználói preferenciák megőrzésére szolgáló utasítás (SET DIRCMO=).

Megújuló NetWare shell

Megjelent a kisebb tárkapacitás-igényű NetWare DOS Shell 3.01, amely együtt futtatható a Windows 3.0-ssal. Az új környezet több könnyebbséget nyújt a felhasználó számára. Így például fileszerverhez és nyomtatóhoz való csatlakozás és lekapcsolódás esetén nem kell kilépni a Windowsból.

Memóriahasználatra három lehetőség is kínálkozik: hagyományos, extended és expanded memóriashell. A hagyományos shell 40, az extended memóriashell 6, míg az expanded memóriashell 7 kilobájt foglal el az operatív tárból.

PC-ken is: UNIX V.4

A UNIX operációs rendszer egyre növekvő népszerűségére alapozva, két ismert amerikai cég, az Intel és az AT&T Unix System Laboratories (USL) az Intel 386-os 486-os és 860-as mikroprocesszorára is kifejlesztte a UNIX V.4-es verzióját. A vonatkozó árusítási és licencmegállapodásokat a két cég már meg is kötötte, a terméket várhatóan a jövő év első félévében a UNIX International csoportosulás jelenteti meg. Az Intel és az AT&T együttműködésének egyik eredménye a bináris alkalmazás-programozott interfész, az ABI (Application Binary Interface), amelyet a felhasználóknak a UNIX rendszerek szabványosítására irányuló követelésére határoztak meg. A UNIX V.4-es rendszer szimmetrikus multiprocesszoros változatának megvalósítása pedig az AT&T, az Intel, az NCR, az OKI, az Olivetti és a Unisys közös munkájának gyümölcse.

NetWare az Albacomptól

Minárovits János, a székesfehérvári Albacomptól elnöke a cég hivatalos Novell disztribútori megbízása alkalmából november 14-én közölte a NetWare PC-s hálózati operációs rendszer új verziójának árát, és a régebbi változatokról újabb verziókra való áttérés trissen megálapított (alacsonyabb) költségeit (lásd az alábbi táblá-

zatot). Megjegyezzük, hogy (a teljesség kedvéért) november közepén megkérdeztük a másik hivatalos nagykereskedelmi elosztót, a budapesti Waltont, de a kft. - piaci stratégiai okokra hivatkozva - elzárkózott attól, hogy közölje árlistáját. Árak forintban, ÁFA nélkül.

Új NetWare-re	ELS-NetWare Level I v 2.12	ELS-NetWare Level II v 2.15	ADV-NetWare V. 2.15	SFT-NetWare V. 2.15	NetWare 386 V. 3.1
Régi NetWare-ről	Új ár: 56 000	Új ár: 133 000	Új ár: 231 000	Új ár: 349 000	Új ár: 559 000
ELS-Level I	26,5	103 600	201 600	-	530 600
ELS-Level II	-	52 500	151 200	27 220	480 200
DV V. 2.0; ADV V. 2.1; SFT V. 2.0 a	-	-	94 500	140 000	420 000
SFT II V. 2.0 a; SFT V. 2.1; és magasabb	-	-	-	210 000	350 000
NetWare 386 V. 3.0	-	-	-	-	Ingyenes

Adatfüggetlen megoldásokat!

Manapság egyre több tényező válhatja ki a felhasználóknál lévő alkalmazási programcsomagok változtatását. Gondoljunk csak a változó törvényekre, szabályozásokra, az alkalmazó szervezet átalakulására, az inflációra, az adatbeviteli és eredményközlés esetleges módosulására, az eltérő külső igényekre. Ilyen gondok kivédésére, elkerülésére szolgál az iparszerű szoftvergyártás, a programhelyesség-bizonyítás, a dokumentálási szabvány és tesztelési előírás, valamint az adatfüggetlen rendszer. Ez utóbbi fontosságát nem kellően értékelik még az alkalmazók.

Adatfüggetlenség az a megoldási elv, amellyel elérhető, hogy *adataink méreteinek, jellegének változásai, valamint az algoritmikus módosulások ne okozzanak változásokat az alkalmazási programokban*. Az adatfüggetlenséget rendszerszervezési, programtervezési, programozási megoldásokkal biztosíthatjuk. Ilyen megoldásoknak tekinthetők a programgenerátoros rendszerek, amelyeknél a használatbevitel előtt megadjuk a főbb paramétereket (adatok köre; formája, algoritmusok, ellenőrzések stb.), majd ezekből a programgenerátorok kész rendszert készítenek. Ez abban az értelemben adatfüggetlen, hogy változtatások esetén újból megadjuk a most már változott főbb jellemzőket és ismét elkészítjük az alkalmazási rendszer programjait. Ezek már új módon fognak működni. Ilyenkor megoldást kell találni a régi változatú adatbankoknak új formára való konvertálására.

Sajnálatos, hogy a *hazai felhasználók ma még kevésbé számolnak a szoftver kiválasztásakor azzal, hogy egy viszonylag adatfüggetlenként kínált rendszer a szokványos megoldású szoftverhez képest 50-100 százalékkal több munkát képvisel, s ez tükröződik a magasabb árban*. Persze ez nemcsak az ő hibájuk, hiszen a forgalmazók sem mindig következetesen hirdetnek, tájékoztatnak, és a szoftver minőségének kapásból való megítélése (olykor a KÁF embléma ellenére is) még szakembereknek is nehéz és ellentmondásos feladat.

Miről ismerheti fel a leendő felhasználó a lehetséges mértékig adatfüggetlen megoldásokat? Íme néhány kritérium, jellemző:

- ♦ az adatfüggetlenség mértékét mutatja, hogy a kész szoftver a konkrét helyzetre mennyi munkával, mennyi idő alatt adaptálható;
- ♦ adat- és algoritmusváltoztatásokat mennyi idő alatt lehet a termékkel megvalósítani;
- ♦ a tudatos és szakszerű tervezés a dokumentációból ítélhető meg;
- ♦ a rendszer szolgáltatásai (képernyők, táblák, menük) mennyire szabványosak, egységesegek, egyformák;
- ♦ fontosabb változók kezelésének a módja (például nem programváltozóként, hanem kis segédállományok adataiként);
- ♦ a programban szereplő adatléírások és algoritmus-sorok cserélésének automatizáltsági foka.

- ♦ nagy hosszúságú adatmezők használata;
- ♦ új adatmezők egyszerű bevezethetősége;

Hisszük, hogy a *forgalmazóknak és a hazai alkalmazóknak egyaránt érdemes az adatfüggetlenség kérdésével foglalkozni*, mert bár jelentős munkával és költségek révén, de olyan rendszerekhez lehet jutni, amelyek gyorsan változó világunkban is könnyen, rugalmasan működtethetők.

Hűség a szabványokhoz!

A heterogén gépkörnyezetben kialakított, valóban nyílt rendszerekben az alkalmazások fejlesztése és „költségek” a megfelelő szabványok és elfogadott konvenciók messzemenő kielégülését igényli. Íme: a DEC NAS architektúrája (és a jövőben más OSF-tag rendszerei is) az alábbi előírásokhoz alkalmazkodik.

Támogatott szolgáltatások	Releváns szabvány(ok) *
Alkalmazások elérése	
Ablakkezelés	XWindow (X/Open) OSF/Motif
Formátumok	Form Interface Management System (FIMS, ISO)
Terminálszolgáltatás	ANSI X3.64
Grafikai szolgáltatások	GKS-3D, PHIGS, ISO 7942, GKS, ANSI X3.124, ISO 7942, ANSI X3.124, ISO 9592, ANSI X3.144
Kommunikáció és vezérlés	
Üzenetek	X.400 (CCITT)
EDI	EDIFACT, ASC X.12
Információerőforrás-megosztás	
Adatelérés	SQL (ISO, ANSI X3.135)
Állománymegosztás	Network File System (NFS, IEEE 1003.8)
Nyomatás	Distributed Print Architecture (ECMA/ISO), PostScript
Rendszerezés	
POSIX	ANSI/IEEE 1003.1, ISO 9945-1

Magyarázat: 1 – Zárójelben a kibocsátószervezet; XWindow – bitléképzésű megjelenítők ablakműveleteinek eszközfüggő specifikációja; X/Open – forgalmazók nemzetközi konzorciuma, amelynek célja definiálni az X/Open Common Applications Environment, az alkalmazások hordozhatóságának átfogó szoftverkönyvetét. Az X/Open specifikációk az XPG-k; POSIX (Portable Operating System Interface for Computer Environments) – az IEEE munkacsoportjai által alkalmazások hordozhatóságára kidolgozott szabványsorozatok; OSF (Open Software Foundation) – nyílt szoftverkönyvet specifikációra létrehozott csoport, melynek szolgáltatója a DEC, IBM, HP, Philips stb.; EDI – Electronic Data Interchange; * – tényleges és elterjedtségénél fogva gyári szabványnak tekintett előírások.

A könyvelőprogram éve

Idén mintegy 8 000 új vállalkozást, társaságot jegyeztek be országunkban, vagyis ennyi új potenciális könyvelőhely található. Hogy közülük pontosan hányan fogják gépesíteni a számvitelt, nem tudni, de hogy számosan, az biztos. Amiben máris nagyon látszik a jövő, miután 8 000 új szakembert nem lehet találni, *kialakul Magyarországon a PC-s könyvelőirodák hálózata.*

Idén megjelent a Volán Elektronika Mérleg programcsomagjának úgynevezett multi változata, ami azt jelenti, hogy egy programmal akár 12 céget is lehet számviteli értelemben függetlenül könyvelni. A VE a jövő év elején jelentkezik egy új bér és személyzeti programrendszerrel. Még két VE hír: nem számviteli, hanem kereskedői típusú áruforgalmi rendszerrel is megjelennek januárban a piacon. Végül: készülnek egy olyan bonyolító típusú szerződésnyilvántartó programcsomagot is amelyben, a mindenfajta esemény (levelezés, adminisztráció, határidők, számlázás stb.) regisztrálható. Miután 100 Mbájtokat kitevő adatbázisok kezdenek a felhasználóknál összeállni, az ezekhez „Illo” IBM AS/400 rendszerek irányába lép a VE tovább.

Európai főkönyv

A Saldo Pénzügyi Szervező és Tanácsadó Vállalat megállapodott a Pénzügyi és Számviteli Főiskolával, hogy együttműködnek az új számviteli törvényen alapuló főkönyvi programrendszer létrehozásában. A *szaknyelviadásra, széles körű oktatásra egyaránt kiterjedő kooperáció eredményeként olyan szolgáltatáshoz jut majd a felhasználó, amely biztosítja számára az átmenetet az Egyesült Európa számviteli rendszerével is harmonizáló elszámolási és gazdálkodási rendre.* A létrejövő programtermék moduláris felépítésű és a teljes könyvelést átfogó programrendszerrel fejleszthető.

A Saldo többévtizedes tapasztalatai a számviteli rendszerek terén, párosítva a főiskola szakembereinek elméleti felkészültségével, a jövőben is biztosítják a sokoldalú kiszolgálást, hangsúlyilag a nyereség, készpénzforgalom stb. információinak szolgáltatására.

Kalózkodásért börtön

Eddig 47 500 szerződést kötött magyar számítógépes programtervezők képviseletében belföldön és 1300 szoftverszerződést közvetített külföldre a Szerzői Jogvédő Hivatal (SZJH) legújabb szakága, az Artisjus Szoftverügynökség. Mint *Boytia Györgytől*, az SZJH főigazgatójától megtudtuk, az Artisjus a szoftverszerzők érdekeit 3 irányban képviseli: jogvédelem, szerzők segítése az értékesítés terén és legújában nemzetközi marketingtevékenység. Aktuális SZJH hírek:

- ◆ a kalózkodás minden formája ellen olyan büntetőjogi szankciókat kezdeményezett az SZJH, amelyek alapján a kártérítéssel túlmenően max. 3 évig terjedő börtönbüntetés is kiszabható. Ezt a jövő év elején elfogadandó új büntetőtörvény fogja tartalmazni;
- ◆ megállapodást kötöttek az IBM Magyarországi Kft.-vel és a Digital (Magyarországi) Kft.-vel, hogy *kidolgozzák az IBM és a DEC programjainak hazai jogvédelmét;*
- ◆ feladatuknak tekintik a vírusok elleni küzdelem, de nem védőeszközök kidolgozásával, hanem például az ezzel kapcsolatos ötletek megvalósítására szolgáló pályázat kiírásán gondolkoznak;
- ◆ igen aktív együttműködést terveznek a most megalakult Számítástechnikai és Szervezési Vállalkozások Szövetségével (virusinformációk, tájékoztatás);
- ◆ az ügynökség 1991 februárjában részt vesz a miskolci MicroCAD kiállításon, a FER System standján (további információ Gyertyánfi Péter 1184-845).

Áruforgalom AS/400-on

Szeptemberben készült el a piacérett német verziója, s januárban várhatóan a magyar változathoz is hozzá lehet férni a BINARIO HANDEL Áruforgalmi programcsomagnak, amelyet az IBM SAA CUA (System Application Architecture's Common User Access) szabvány ajánlása alapján közösen fejlesztett ki az InterSoft hAuS/400 (112-1647) és partnerege a svájci Binario.

A programcsomag kis-, közép méretű és nagykereskedelmi vállalatok részére oldja meg a megrendelés feldolgozását, a számlázást, a raktárgazdálkodást diszponálással, a szállítói megrendelést és az árubeérkezést. Az említett területek oly módon is integrált egészet képeznek egymással, hogy a különböző címek egyéges és ismétlődésmentes tárolása érdekében központi címfeldolgozást valósítottak meg a fejlesztők.

Az Oracle háza táján

Az Oracle MS-DOS alatt futó változatának jelenleg az 5.1C verzióját forgalmazzák világszerte, így az IQ-Soft is. A 6.0-st várhatóan a márciusi CeBIT-en jeleníti meg, amelyben megoldott a nyelvi támogatás, a sorszintű zárás, valamint beépítésre került a PL/SQL. A 6.0-s változat UNIX alatt már elkészült, futtatható AT&T UNIX System V/386 Rel.3.2-n, Interactive ISC 386/ix R.2.0-n, SCO UNIX System V/386 Rel. 3.2.0-n és SCO Xenix System V-on. Ide tartozik az a hír is, miszerint az IQ-Soft a KFKI-val közösen dolgozik az NLS (National Language Support) magyar változatának kialakításán. VAX felhasználók számára érdekes, hogy rövid időre, valószínűleg a felfedezett hibák miatt, visszavonták a VMS 5.2 alatt futó SQL*Forms 3.0-st. Új változata jelent meg a Lotus 1-2-3-hoz készült Oracle's segédprogramnak, az Oracle Add-in for Lotus 1-2-3 V. 1.1. Támogatja a táblázatkezelő 2.01-es és 2.2-es változatát, valamint kezel az ékezetes karaktereket is.

Választékváltás – új hazai programok

Év végi összeállításunkban folytatjuk a Compair '90 bőséges felhozatalának felsorolását, bár a kínálat bemutatása ezzel még mindig nem teljes. Köszöntjük a BankSystem Számítástechnikai Kft.-t (1134 Bp., Dózsa György út 150.; 140-3702), a Cansys Informatikai Kft.-t

(1071 Bp., Csengery utca 10.; 141-0653), a Digitmodul Kft.-t (1137 Bp., Jászai Mari tér 5.; 111-5468), a P&D Soft Kft.-t (1016 Bp., Szirtes út 26/A.; 185-6868) és a Quadro Byte Számítástechnikai Szolgáltató Kft.-t (1028 Bp., Len utca 15/B.; 176-5101/81).

Szakterület	Felhasználási ajánlat	A program neve	Gyártó vagy forgalmazó (telefon)	Hardver	Ár (EFT, ÁFA nélkül)
Adatbázis-kezelés	Adatbázis-kezelő rendszer	FLEXINFO 3.1	Megoldás (164-1658)	XT/AT	/ ¹
Bank	Részvénynyilvántartó rendszer	RAK V. 1.3	BankSystem (140-3702)	XT/AT	194,0
	Kétes adós információs rendszer		BankSystem	XT/AT	200,0 ²
	Számlógépes bizonylati rendszer	SZÁMBÍRÁLÓ	BankSystem	XT/AT	215,0 ³
	Értékpapír- és értékcikk-rendszer		BankSystem	VAX	/ ⁴
	Deviza értéktári és pénztári program		BankSystem	VAX	/ ⁴
	Forint értéktári és pénztári program		BankSystem	VAX	/ ⁴
	Vevői hitelszámla-nyilvántartó rendszer	VEVŐSZÁM	ÉGSZI Rendszerház (115-2296)	XT/AT	70,0
Bér- és munkaügy	Bérműnyilvántartás		Soft-Ker Kft. (06-56-53111/309)	XT/AT	49,0
	Gazdálkodó szervezetekhez kapcsolódó egyéni vállalkozók m.-béreinek elszámolása, nyilvántartása	VALDÚJ	Kopint-Datorg (118-6307)	XT/AT	80,0
	Munkaügyi, személyzeti és bérelszámolási rendszer	BÉRLUX	P&D Soft (185-6868)	XT/AT	69,0
Egészségügy	Vonalkódos kórházi információs rendszer	MicKOR+	Mikrosystem (156-5366)	XT/AT	/ ⁵
	Orvosi alapellátási rendszer	MicDOKI+	Mikrosystem	XT/AT	/ ^{5,6}
	Röntgendiagnosztikai és nyilvántartó rendszer		Quadro Byte (176-5101/81)	XT/AT	/
Kereskedelem	Export-import, pénzügyi és számlázási rendszer nagy külkereskedelmi vállalatok részére	REXI	Rainbow (135-2558)	XT/AT .LAN	/ ⁷
	Termékvértékesítést segítő program	MARKETING	Quadro Byte	XT/AT	/
Könyvelés	Egyszerűsített kettős könyvelési rendszer	AD-EGYKE	Alladat (06-34-10405)	XT/AT .LAN	150,0
	Főkönyvi rendszer kis- és középvállalatok részére		Quadro Byte	XT/AT	/
	Főkönyvi könyvelési rendszer	HC-FOK	Hemingway (185-3747)	XT/AT	88,0
Nyilvántartás	Ányag- és munkahelyi logyóeszköznyilvántartás		Soft-Ker Kft.	XT/AT	169,0
	Bizonylatnyilvántartás	PC-TOMBOLA	Soft-Trade V. E. Kft. (161-2862)	AT	30,0

Szakterület	Felhasználási ajánlat	A program neve	Gyártó vagy forgalmazó (telefon)	Hardver	Ár (EFT, ÁFA nélkül)
Nyilvántartás	Anyagszámlolás, -nyilvántartás	PC-ANYAG	Soft-Trade V. E. Kft.	AT	210,0
	Tömeges étkeztetést megoldó intézmények napi feladatainak támogatása	Éielmezés	Quadro Byte	XT/AT	/
	Állóeszköz-nyilvántartó rendszer	ÁLLO-MÁS	ÉGSZI Rendszerház	XT/AT	80,0 ²
	Állóeszköz-gazdálkodási rendszer		SZÜV-Miskolc (06-46-61622)	XT/AT	/
	Gépjárműkölcsonzés nyilvántartása		Mátrix Kft. (06-22-16520/141)	XT/AT	80,0 ²
	Postai tudakozó szolgálati rendszer		TUDOR	Optimum (149-6706)	LAN
Pénzügy	Pénzügyi-számviteli programcsomag		SZÜV-Miskolc	XT/AT	/
	Kiskereskedelmi és szolgáltatási számlázási rendszer	Profi SZÁMLA	ProfiSys (115-8100)	XT/AT	29,9
	Teljes körű pénzügyi, számviteli programrendszer		Ipszám (251-8455)	XT/AT	190-300 ⁸
	Számlázó rendszer csak devizaért árusító kereskedelmi cégek boltjai számára	SZÁMREND	P&D Soft	XT/AT	69,0
	Windows környezetű pénzügyi rendszer, Magic II futtató rendszer alatt		Gansys (141-0653)	XT/AT	/ ¹⁵
Programozás	Rendszertervezést és -fejlesztést támogató program	PBOARD	BankSystem	XT/AT	25,0
	Programozási segédlet TURBO PASCAL-hoz	REXLIB PLUS	Számiszöv (166-5322)	XT/AT	49,5 ¹¹
	Általános listageneráló program	LD	P&D Soft	XT/AT	39,0
Számítástechnika	Clipper és dBASE programok dokumentálása	FORRDok	P&D Soft	XT/AT	5,0
	Egy kimenetől egyszerűen 8 nyomtató vezérlése	OKTAPRINT	P&D Soft	XT/AT	39,0
	Adatátvivő program Commodore és IBM kompatibilis gépek lemezegységei között	FTRANS	P&D Soft	XT/AT/ C-64	9,9
	Billentyűdefiniáló program	KLAVDEF	P&D Soft	XT/AT	3,0
	Lemeznyilvántartást karbantartó program	KARBANTART	P&D Soft	XT/AT	6,0
	Adatbeviteli rendszer	PDE	KSH Számítóközp. (115-8048)	XT/AT/ TPA	49,0
Szövegszerkesztés	Élőbeszéd bevitelére, kivételére és szerkesztésére alkalmas beszédszerkesztő	SoundStar	Microsystem	XT/AT	28,0
Termelésirányítás	Komplett készletnyilvántartási és erőforrásnyilvántartási rendszer	TIR	P&D Soft	AT	840,0 ¹²
	Alkatrészgyártási programozási rendszer		P&D Soft	AT	255,0 ⁸
Vállalkozásszervezés	Komplex vállalkozásszervezési és irányítási programcsomag	M&T Management	Digitmodul (111-5468)	AT/LAN	/ ¹³

Megjegyzések:

1 – Új verzió; 2 – Irányár; 3 – A komplett verzió ára. A hozzá tartozó lekérdező irányára 180 EFT; 4 – Előkészületben; 5 – Árazás alatt; 6 – A MicDOKI és a MicINFANT integrálása; 7 – Az ár a kiépítettség függvénye; 8 – Egy megye igényeit kielégítő kiépítésben; 9 – Modulonként is megvehető; 10 – Ára a Compair idején 30 EFT volt; 11 – Új verzió, a teljes változat ára; 12 – A komplett rendszer ára, modulonként is megvehető; 13 – Öt változat: Private, Retail, Venture, Venture NET, Professional; / – Nincs adat.

Puska PC-s szoftverekhez

Nagy-Britanniában már jól ismert az angol CDL cég KGS (Keyboard Guidecard System) termékcsaládjá, amelynek tagjai ismert szövegszerkesztők, táblázatkezelők, adatbáziskezelők, integrált csomagok, kiadványszerkesztők, grafikai és segédprogramok parancsutasításait tartalmazzák. A billentyűzet felső részére szerelhető állványban elhelyezkedő műanyag kártyák megtakarítják a felhasználói kézikönyvekben való hosszas keresgélést. Legutoljára az Agenda 1.0-hoz, a Works 2.0-hoz, a Paradox 3.0-hoz, a Quattro Pro 1.0-hoz, a Symphony 2.2-höz, a WordPerfect 5.1-hez és a XYWrite III Plus 3.4-hez készült puskakártya. A szoftver-csomag komplexitásától függően egy termék parancsait 1-2 lap tartalmazza.

Broker, broker mondd meg

Osztrák megrendelésre az SZKI IQ-Soft elkészítette a Geldhandel nevű, a broker tevékenységet támogató online információs rendszert pénz- és értékpapír-kereskedéssel foglalkozó ügynökök munkájának és a bankok egymás közötti hitel adás-vételének támogatására. A rendszer nyilvántartja az üzleti partnerek, az ügynökök és az üzletek adatait. Előírás volt, hogy fél kézzel kezelhető legyen a rendszer, hiszen a másik kezét a telefon foglalja le, valamint, hogy a partnerről rendelkezésre álló információk azonnal, a beszélgetés ideje alatt megjeleníthetők legyenek. A Novell és OS/2 alatt működő Oracle V. 6.0-ban megvalósuló fejlesztésnek január végén már élesben kell üzemelnie.

Pécsi kassza

Már mintegy 200 gyógyszerárban működik az ország különböző pontjain a pécsi High Computer Kft. számítógépes rendszere. Amíg a Novodata azonnal vonalkódolvasást is csatlakoztatott munkahelyeihez (Budapestben a Novodata rendszerre működik), a pécsiek ennél csak a lehetőségét teremttették meg. Véleményük szerint a vonalkódok gyári feltüntetése még nem általános, ezért nem is terhelték vele indúlkor a rendszert. Az igényekhez igazodva a fizetés történhet a PC-s munkahelyeknél vagy külön. A számítógépek működhetnek hálózatban is. Egy programcsomag ára 50 ezer forint, az egysemélyes patikákba a komplett hardver-szoftver konfigurációt 150 ezer forintért szállítják.

Folyamatosan érkeznek a rendelések a High Computer nagy áruházi rendszerére. A pécsi Déliker Diszkont Áruházban például egy 12 pénztárgépes rendszer üzemel, már megkötötték a szerződést a Kelenföldi Középtér Vállalat folyamatos gépesítésére. A kiskereskedelmi csomag főként autókalkatrész-kereskedőknek,

kis butikoknak készült. A kb. 150 ezer Ft-os szoftverár nagyobb rendszerek esetén módosulhat.

A Budapest Tourist és a Mecsek Tourist már használja a 150 ezer Ft-os, vendégszobák kezelését végző programcsomagot. Van hotelrendszer (120 ezer Ft) és kempingrendszer is (90 ezer Ft).

DOS alkalmazás SPARC-on

Október óta szállítja az amerikai Insignia Solutions cég SoftPC nevű szoftverének Sun Microsystem Sparc-Station változatát, amely 100 százalékos szoftveremulációját adja az IBM PC/AT számítógépeknek. *Ezzel lehetőséget teremt több mint tizen ezer MS-DOS alkalmazás Sparc munkaállomáson történő futtatására.* A SoftPC ablaktechnikájával az MS-DOS parancsok kiadása és futtatása az AT-n megszokott módon történik és az MS-DOS programokkal párhuzamosan a SunOS alkalmazások is futnak a munkaállomáson. Ez a megoldás az AT-nél megszokott RAM kapacitás többszörösét, 32 Mbájt memóriát biztosít a nagy tárgényű, kiterjedt táblázatkezelők és a CAD/CAM alkalmazások részére. Egyfelhasználós változata Amerikában 700 dollárba kerül. Megjegyezzük, hogy a SoftPC-t Macintoshra a Graphisoft forgalmazza (121-1223).

Vállalkozásszervezés

Vállalkozásszervezési és irányítási feladatok megoldására öt különböző bonyolultsági szintű programcsomagot tartalmazó szoftver új változatával, az M&T Management V. 2.1-el, jelent meg a Digitmodul Kft. (111-5468). A szoftver mind az egyéni vállalkozók, mind az egy, vagy több telephelyet kezelő nagy-, illetve kiskereskedelmi feladatok ellátására szervezett vállalatok számára alkalmas, hálózatban is. Pénztárblokkos kiszolgálás és vonalkódtechnika is illeszthető hozzá.

Legfontosabb funkciói: az online bevételnyilvántartás és rendelés adatfeldolgozása; értékesítés, számlázás és készletmozgás egylépcsős kezelése; kinnlevőségek online feldolgozása; időszaki áruforgalom kimutatása, valamint az áru- és anyagkészletek ár, érték és tárolóhely szerinti naprakész kimutatása.

Rajzosabb Quattro

Táblázatkezelője új változatának szállítását kezdte meg a Borland. A Quattro Pro 2.0 jobb grafikai és analíziskészítő („Solve For” funkció) képességekkel rendelkezik, továbbá megvalósították a Quattro Pro és a Paradox adatbázis-kezelő közötti kapcsolatot. Az Amerikában 500 dollárért forgalmazott termék válasz a Lotus 1-2-3 3.1 kihívására, különösen ami az analitikus jellemzőket és a diagram rajzolását illeti.

Könyvelés félelmek nélkül

John Elliott, az angol Nucleus Computer Systemtől (tel: 00-44-242-515-152) miközben olyan dealereket keres, amelyek együttműködnének a szintén Nucleus nevű, kis- és közepes méretű PC-s könyvelési programcsomag magyar verziójának kidolgozásában, összefoglalta, hogyan válasszunk (jó) számviteli szoftvert. Íme!

A legjobb könyvelési rendszer kiválasztásához a könyvelőnek olyan döntést kell hoznia, amely jelentős kihatású a vállalat üzletmenetének tervezésére és ellenőrzésére. A jó szoftver lehetővé teszi az elszámolási kötelezettségek teljesítését a hazai jogszabályoknak és előírásoknak megfelelően, ugyanakkor pontos és aktuális információkkal, a pénzáramlás, az évi hozam, az árukészlet és a beruházás ellenőrzésével segíti a vezetőket az üzlet sikeresebbé tételében.

A könyvelőnek először definiálnia kell a számviteli rendszer feladatát és alkalmazási területét. A tervezetnek magában kell foglalnia a szoftver és a hardver kezelésének betanítását és az üzemeltetést is. A vezetők igényeinek felmérése után a könyvelőnek el kell készítenie a szoftverrel és a hardverrel szemben támasztott követelmények részletes leírását és az egész rendszer felépítését. A kívánalmak meghatározásánál tanácsos és gyakran hasznos, ha ezeket külső könyvszakértővel is megvitatják. *Ezután két-három, a piacon fellelhető szabványos és elterjedtebb programcsomagot kell kiválasztani, majd adatokat és kimutatásokat adni a forgalmazónak és megkérni, hogy mutassa be miként dolgozza fel ezeket a szoftver. Ha a szabványos rendszerek nem tesznek eleget a követelményeknek, akkor fel kell venni a kapcsolatot egy szoftverfejlesztő céggel, és készíttetni kell egy teljes rendszert. Abban az esetben, ha a programcsomagok csak egy kisebb része felel meg, ki kell egészíteni az igények leírását és át kell adni a forgalmazónak, akinek erre illik írásos ajánlatot tenni. A könyvelő a szoftver alkalmasságának, árának, valamint a szolgáltatás és a betanítás színvonalának figyelembe vételével tudja meghozni a végső döntést.*

Milyen a jó könyvelési rendszer? Jellemzői:

- ◆ modulós felépítésű, egyszerűen rendezett, továbbá az adatok elvesztése nélkül bővíthető és fejleszhető;
- ◆ meg kell őriznie az előző év adatait;
- ◆ minden funkciót egyszerűen kezelhető és könnyen elsajátítható;
- ◆ jelszóvédelemmel biztosított;
- ◆ a képernyőn megjelenő információk érthetőek és hasznosak;
- ◆ a kézikönyv részletes, könnyen érthető és a rendszer online segítséggel támogatott;
- ◆ a modulok tetszőlegesen konfigurálhatók a szoftver minél jobb adaptálása érdekében;
- ◆ a jogszabályok által előírt és a vezetéshez szükséges kimutatások egyszerűen elkészíthetők, és az adatok más adatbázisba vagy táblázatkezelőbe exportálhatók;
- ◆ jól auditálható a tranzakciók könnyű és gyors azonosítása érdekében.

Mit kell tudni a (jó) forgalmazóról? Az alábbiakat:

- ◆ mióta van az üzleti életben;
- ◆ hányan használják már az általa kínált szoftvert;
- ◆ tud-e mutatni referenciát;
- ◆ van-e szakember betanításhoz és üzemeltetéshez;
- ◆ járta-e a szakemberei a szoftver kezelésében;
- ◆ tudnak-e az elszámolási problémákban és a program működésével kapcsolatban segíteni;
- ◆ meggyőző és szakszerű volt-e a programbemutató.

Rendszer-tan

Az október végén Kölnben rendezett Orgatec '90 irodaautomatizálási szakkonferencián jó alkalom volt annak áttekintésére, melyik nagy gyártó milyen – hálózati – irodai rendszer(ek)et kínál. Szinte minden cég „teljesnek” mondja a maga csomagját, s általában az a törekvés, hogy (legalább) egy-egy vállalat kisebb-nagyobb gépeit azonos szoftverarchitektúra fogja össze.

Vállalat	Programrendszer
Apple	AppleTalk, AppleTalk for VMS
Ashton-Tate	Framework III LAN
AT&T	Open Look, Rhapsody
Bull	BlueGreen, Bull Questar 400, DOAS-Bürocomm/Grus Bürosystem, One Plus, Q-Office, ISO/DSA
Data General	CEO, CEO-Object-Office, DAA (Distributed Application Architecture)
Datapoint	Vista Office, Pro-Vista
DEC	All-in-1, DEC LanWorks for Macintosh, GIT
Hewlett-Packard	NewWave, NewWave Office, CCE (Cooperative Computing Environment), PPC (Personal Productivity Center), DeskManager, OpenMail
IBM	SAA, OfficeVision, Dissos, Profs, IBM/XXX Office, OS/2
ICL	OfficePower, Office 2000, Q-Office
Microsoft	PC Works, (Windows 3.0, OS/2)
MIT X Consortium	X Window System
NCR	Cooperation, OCC (Open Cooperative Computing), NCR Mail, IOS, NCR Smart, Q-Office, OBK
OSF	OSF-Motif
Santa Cruz Operation	Open Desktop, Office Portfolio
Siemens	ComfoWare, ComfoDesk, ComfoTex, Comfo-Exchange, OCS, SBA, Bürosystem 5800, Hicom, PaCT/CIT
SPI	Open Access III, Windows Office
Unisys	OFIS
Wang	Open/Architecture, Wang Office, Freestyle, Wang-LAN-Office
WordPerfect	WordPerfect Office
Xerox	System 8000 (Xerox Star), System 6085, Viewpoint, GlobalView

Autodesk-képviselő

Rövidesen megnyitja magyarországi képviselőjét az AutoCAD programjairól híres amerikai Autodesk cég. A kirendeltség vezetőjétől, *Simankovics Sándortól* értesültünk arról, hogy az információk Iroda közvetlenül az Autodesk prágai kelet-európai központja alá tartozik, feladata egyfelől a szaksajtó ellátása információkkal, közönségszolgálati és marketingtevékenység, másfelől a hazai dealerok hirdetéseiinek koordinálása és kapcsolattartás az anyavállalattal.

A következő hónapokban változás áll be a viszonteladói láncban. Jogot kap a forgalmazásra a Control, a Batavia-Cosytl viszont várhatóan visszavonják a megbízást. Átszervezik az oktatóközpontokat is, a BME és a GATE mellett új vidéki bázisokat hoznak létre, az elképzelések szerint Debrecenben, Szegeden, Pécsen és Sopronban.

Az AutoCAD új változatáról, a Release 11-ről megtudtuk, hogy elvileg minden két éven belül bejegyzett 10-es verzió felhasználója ingyen kapja meg a programfrissítést, bár az esetleg fizetendő összeg forgalmazónként a dealeri szerződések értelmében változhat. A 11-es verzió magyar változata jövő év tavaszán várható, ára teljes magyar dokumentációval (7 kötet) együtt 150-180 ezer forint lesz. Az angol verzió ára megfelel a nyugat-európai árszintnek, a reexport kivédése érdekében.

Az AutoCAD Development System beépített C nyelvű fejlesztési környezetéről már szöveztünk (l. *Szoftver 90/11*, p. 1.). Néhány további új jellemző:

- ◆ Novell, 3Com, NFS LAN operációs rendszerek támogatása;
- ◆ Magas szintű programnyelvek – C és FORTRAN – használata a fejlesztői környezetben (ADS);
- ◆ Külső blokkrendszer beépítése, amely lehetővé teszi, hogy egyszerre több ember dolgozzon ugyanazon a rajzon, valamint a külső referenciákkal rendelkező rajzok; amelyek segítségével a külső blokkokon végrehajtott változtatások naprakészen tükröződnek a rajzokon;
- ◆ Rendelkezésre állnak méretezési stílusablak, új méretezési szabványváltáskor nem kell minden esetben beállítani a rendszerváltozókat;
- ◆ Shade parancs: tartalmazza az árnyékolást;
- ◆ Opciók: szilárdtest-modellező (AME) és AutoLisp.

Messe tőlünk

Októberben rendezték meg a Systec '90-et Münchenben, ahová a világ vezető cégei hozták el fejlesztéseik legjobb eredményeit.

◆ Nagy volt a tolongás az Intergraph káprázatos monitorokkal zsúfolt standján, ahol a legnagyobb érdeklődést a munkaállomáson futó MicroStation verzió váltotta ki.

◆ Különleges bemutatót tartott az EMUG (European MAP-TOP User Group) a MAP TOP témakörben. Hét ország 25 vállalatának közreműködésével olyan heterogén eszközparkú MAP hálózatot állítottak össze, amely-

ről állíthatjuk, hogy segítségével Európa visszanyerheti tekintélyét a CIM területén.

◆ Nyolc Cyber 910-es 3D grafikus munkaállomást kötött hálózatba a Control Data, amelyen bemutatták az autópárt és a gépgyártást megcélzó, a tervezéstől a gyártásig komplett módon integrált rendszerüket, a 17 modulból álló ICEM-et (Integrated Computer-Aided Engineering and Manufacturing).

◆ 386-os alapú raszter-vektor konverziót előállító szoftver mutatót be a System Partner cég. Az SVR386-ot elsősorban az építészet és a kartográfia területére kínálják, meglehetősen borsos áron, 29 ezer márkáért. Az Ingresnél az osztott adatbázisokhoz való egyszerű hozzáférést, függetlenül az információk hálózaton belüli fizikai elhelyezkedésétől, az Ingres/Star teszi lehetővé. Ezt most kétfázisú jóváhagyással (commit) bővítették, amely az adatbank-ügyletekben az összes információt a rendszertől függetlenül naprakész állapotban tartja.

Szegény embert...

Nagy léptekben halad előre a világ CAD ipara, ami több nehézség elérése mellett a pénzeszközökkel küszködő hazai felhasználókat. Az egyik rossz hírünk a VAX-on dolgozó memódokot érinti, mivel a minigépeken futó professzionális CAD rendszerek új változatai többnyire már a VMS operációs rendszer 5.0-s vagy e fölötti változata alatt működnek, s nem támogatják a nálunk általánosan használt 4.6-os és 4.7-es verziókat. Természetesen a baj nem jár egyedül. A hírek szerint a Tektronix cég lépéshátrányba került a többi nagy munkaállomás-gyártóval, a DEC-kel, a HP-vel, a Sunnal szemben, ezért grafikus munkaállomásait nem fejleszt tovább. Ezekből viszonylag sok van Magyarországon.

A hír úgy teljes, hogy a nagy szoftvergyártók munkaállomásain futó termékei a jövőben nem támogatják a Tektronix-grafikát.

Jön a MicroStation 4.0

Már felvesz megrendelést az Innova-CAD Iroda (122-1623) a 305 ezer forintért januárban forgalmazásra kerülő Intergraph MicroStation PC 4.0 CAD szoftverre, amelynek erőssége a térképészet és a térinformatika területén mutatkozik meg, s amelyre a külföldi szaksajtó úgy hivatkozik, mint a jövő többfelhasználós CAD rendszereinek iránymutató alkotására.

Az új változatnál már a PC-s felhasználók is élvezhetik a grafikus interfésznek (GUI) azokat az előnyeit, amelyeket korábban csak a munkaállomásra készült változat ismert. Ez az interfész megfelel az OSF (Open Software Foundation) által bevezetett szabványoknak, a Motifnak. Egy rajznak egyszerre nyolc mérete jeleníthető meg olyan ablakokban, amelyek egymástól függetlenül méretezhetők, s az ablakok egymás fedésébe is hozhatók. A parancsokat ikonos menüből adhatjuk ki, s mindez egyszerűen a Macintosh szoftvereknél már megszokott

technikához. A programba hatékonyabb felületmodellező parancsokat is beépítettek, s kiterjesztették a B-spline, vezérgörbe által sópört felület értelmezését NURBS-szé (Non-uniform Rational B-spline Surfaces). Az úgynevezett RenderMan segédprogram alkalmazásával pedig megoldották a fényképpminőségű árnyékolóképek előállítását. Tervezés közben tetszés szerinti segédkoordináta rendszert vehetünk fel (descart, hengeres, vagy gömbi), amelyik a 3 dimenziós rajznak leginkább megfelel. Az adatbázis-támogatást dBASE-ről Oracle-ra is kiterjesztették, s a grafikákkal kapcsolatos adatbázis-információkat SQL Forms segítségével lehet megjeleníteni. Szintén beépítésre került az MDL (MicroStation Development Language) fejlesztő nyelv, amely teljes C nyelvi környezetet biztosít a MicroStationon belül és a leghatékonyabb programozói interfészt kínálja. Könnyebbé vált a rajzok dimenziálása is, a dimenziók megváltoztatását a program a rajz minden részletére automatikusan átvezei. A 4.0-s az osztott cellák használatát is támogatja, ami azt jelenti, hogy az osztott cellákban felhasznált elemeket csak egyszer tárolja a program a rajzterben, amivel a tár mérete drasztikusan csökken. A MicroStation támogatja az ismert hálózatokat, s lehetőséget biztosít arra, hogy egy projekten egyszerre több tervezőmérnök dolgozzon. A DOS, Macintosh, UNIX és VAX platformok interaktív adatkapcsolatban állnak. Közöltük az adatátvitelnyit binárisan kompatibilisek, így az adattranszfer fordítás nélkül is megoldható. Hardverigény: 386AT, 4 MB RAM.

A T&T behozza Itáliát

Angolszász szoftver-orientáltságunk következtében valószínűleg csak az ifnyencek ismerik az olasz piacot 30 százalékból uráló bolognai cég, a CAD.LAB termékcsaládját, a GBG-t, amelyet elsősorban a gépészet, az elektromos tervezés, az ipari berendezések, építészeti és lakberendezés, valamint az építőipar területén alkalmaznak. A produktívitas, a gépfüggetlenség (DEC/VAX, SUN, IBM, HP, Olivetti, PS/2 stb.), a hajlékonyság, a más CAD rendszerekhez integrálhatóság, a módosíthatóság makrónyelven keresztül és a különböző hardvereken előállított rajzok kompatibilitása jellemzi. A rendszer magja a GBG grafikus editor, amelyet a GBG-LIB köt össze a külső szoftverekkel. A termék magyarországi forgalmazója a T&T Bt. (181-2366).

Ugyancsak a T&T forgalmazza az olasz Frametone csoportosuláshoz tartozó Framasoft termékét, a Systus végelesiemes programrendszerét. A minigépeken, munkállomásokon, Macen és PS/2-n futó szoftver több elemébe már hozzájuthatunk. Ezek: általános célú végelesiemes alaprendszer, a hálógeneráló, a szilárdtestmodellező, az elő- és utófeldolgozó, a lineáris statikus és dinamikus analízis, a nagy szerkezeteket szuperelemes módszerrel számító modul, a nem lineáris mechanikához és a nagy alakváltozások számításához készült modul, a hővezetési és a törésmechanikai modellező, valamint az elektromágneses teret modellező modul. Még nincs engedély a hőerőművek tervezésé-

hez fontos Sysweld metalográfiai vizsgálatokat, hőkezelést és hegesztést modellező és számító modul, valamint a Sysnoise építészeti objektumok környezetének zajszintjét modellező modul forgalmazásához.

Végül még egy T&T hír: a Bt. jövőre a svájci CAM Finance és az olasz IDATA Group bevonásával T&T Data Automation Kft.-vé alakul. Fő témaköre a CIM/lesz.

FrameBase

A Systec '90 kiállításán, Münchenben mutatta be az SZKI Pixel Kft. (201-7182) a FrameBase képi (TIFF) és szöveges (ASCII) adatbázis-kezelő rendszerét, amely fekete-fehér és színes képek, valamint szövegek tárolására alkalmas. A képek és szövegek kulcsszavakon keresztül szabadon rendelhetők egymáshoz, ezáltal igen rugalmasan építhető fel az adatbázis. Az egyes tételek között hypertexthez hasonló visszakeresés valósítható meg. A képek lapolvasóval vagy kamerával és képkártyával olvashatók be, a megjelenítés VGA monitoron történik. Alkalmazási lehetőségek például a múzeumi és termékatalógusok, dokumentációk, utazási irodák, ingatlanügynökségek adatbázisai stb.

IBM CIM Series/400

Szeptemberben látott napvilágot az IBM első átfogó számítógéppel integrált gyártórendszer, a Series/400, amelyet közepes nagyságú felhasználók részére terveztek. A rendszer a CIM három nagy területét integrálja, az azokhoz legoptimálisabb három géptípussal együtt. A termelés ütemezését és a CIM-adatbázist AS/400-on, mint központi gépen, a műszaki tervezést RS/6000 RISC munkaállomáson, míg a gyártás és kivitelezés tervezését PS/2-n valósították meg. A későbbiekben az IBM 390-es nagygép-központú rendszer is elkészül. Konstruktív és technológiai tervezőként a munkaállomásokon működő CATIA és a PS/2-alapú Micro CADAM programcsomagot kínálja az IBM.

CADves szolgáltatóipar

A New Image Szalon számítógépes frizura- és smink-megjelenítő rendszerrel a vendég kockázat nélkül változtathatja meg frizuráját, haja színét, arcképzését és megjelenését. A rendszerrel együtt kínált könyvtárból 200 különböző modell választható ki, de a fodrász saját kreatívával is bővítheti a palettát. Több száz színre és kiemelési lehetőséget kínál a hajszínező program. A felkínált színek megfelelnek valamennyi jól ismert hajfesték színSORának. A gondolt és a képernyőn megjelenő új külső színes fotó készül még a tényleges beavatkozás előtt. A New Image forgalmazója a MultiCAD Stúdió Kft. (113-8217).

Pontosít a Műszertechnika Mégis jön a LAN Manager című hírünkkel kapcsolatban (l. *Szoftver* 1990/11. p. 9.) hívta fel a figyelmet a következőkre *Bárdossy Dániel*, a Műszertechnika elnökhelyettese: „Az IBM-et leszámlítva ma Magyarországon legáltalában nemcsak a Compaq gépekkel árulunk OS/2-öt, (mint ahogy azt állítottuk), *mar*t a Műszertechnika az OS/2 1.2 változatát a Microsottal néhány hónapja kötére is hivatalosan szállítja. Erre a részvényirtáságot a Microsottal néhány hónapja kötött licenccserződés joggalítja fel. Az ugyanebben a hírben említett LAN Manager (LM) PC-s hálózati operációs rendszerrel kapcsolatban annyit a Műszertechnika (MT) – mint hivatalos 3Com-disztribútor – megjegyzi, hogy LM-alapú lokális hálózati operációs rendszert az MT is forgalmaz, miután a 3+Open termék az MS-3Com közös fejlesztés (LM) 3Com verziója. ■

Magyar Iroda Híreink szerint az ISYS Kft. (169-9800), mint a Q-Office egységes irodai rendszer magyarországi képviselője, már dolgozik az MS-DOS és a UNIX alatt futó, hardverfüggetlen szoftver magyar változatának kialakításán. A munkával várhatóan a jövő év első hónapjaiban készülnek el. A tartalmában és megjelenésében a felhasználó igényei szerint alakították, a vezetői információs rendszereket is támogató programcsomagot olyan nagy órák honosították, mint az ICL, a Bull, illetve az AT&T és saját stratégiai termékékként forgalmazzák. ■

HangCsillag SoundStar név alatt kezdte el kifejleszteni a Microsystem (156-5396) azt a beszédszerkesztőt, amely élő beszéd bevitelére, hangosítására és szerkesztésére alkalmas. Nerve nem véletlenül hasonlít a WordStarhoz, hiszen a vezérlőutasítások messzemenő hasonlatosságát mutatnak a szövegszerkesztő utasításaihoz. A képernyőn a beszéd oszcillogramja látható, amelynek tetszőleges része kijelölhető, visszahallgatható, átcsoportosítható és szerkeszthető. A rendszer még csalódszerű szorul, mindenesetre nem elképzelhetetlen, hogy egyszer majd olyan helyeken, ahol időről-időre kisebb változtatásokkal típuszövegek hangoznak el, mint például a pályaudvarok és az áruházak, még találkozhattunk ilyen monoton géphanggal. ■

Ventura LaserMaster A professzionális DTP alkalmazásokat célozza meg a Vertikoord Kft. az osztrák Sysgraph-fal disztribútori szerződése alapján forgalmazza a LaserMaster nyomtatókkal, levélgyűjtőkkel felszerelt PC-s DTP rendszereket, s abban – a Sysgraph révén – (osáskis a rendszeren belül) a Ventura Publisher programcsomag angol változatát. Tehát a Vertikoord külön nem árusít Venturát de, mint *Mayer Sándor* ügyvezető elmondta, megállapodtak a Computer Médialával, a HVP kizárólagos hazai disztribútorával, hogy aki a magyar változatot kívánja a Sysgraph DTP rendszerben alkalmazni, azt a Computer Médialához „járnylják”. ■

Montana: PageMaker Novemberben aláírta a disztribútori szerződést az amerikai Aldus óggyel a teljes termékalkalmazására a Montana Kft. a PageMaker PC-s DTP csomagot kelet-európai verzióban 75 ezer forint végfelhasználói árték kínálják. Hatal dealetereket keresnek. A Microsoft LAN Manager dealker szerződést ajánlott a Novotrade a Montanának. Ha a megállapodás létrejön, azt a Compaq gépekkel együtt forgalmazni lehet. ■

dBASE IV RISC-en Több platformra kiterjedő stratégiája első lépéseként az Ashton-Tate (AT), máris bemutatta a dBASE IV adatbáziskezelő VMS operációs rendszer alatt futó változatát (l. *Szoftver* 90/11. p. 5.), megkezdve ezzel a termék bevonását a vállalati szintű hálózati alkalmazások világába. Következő lépésként az AT és a DEC azon bejelentése tekinthető, miszerint hamarosan kidolgozásra kerül a RISC munkaállomásokhoz az ULTRIX alatt működő dBASE. ■

C-ben utazik az Intel? A mikroprocesszorairól híres amerikai Intel olyan új C fordítót jelentett be, amely a DPMI (DOS Protected Mode Interface), azaz a DOS védett üzemmód interlész használatával a 32 bites alkalmazások fejlesztéséhez nyújt támogatást. A DPMI, a DOS által alapvetően nem támogatott védett üzemmódba történő átáramolást teszi lehetővé. A programcsomaghoz tartozik egy Microsoft C-vel kompatibilis könyvtár, egy megfelelő kezelőprogram, továbbá egy szimbolikus hibakereső linker és más segédprogramok. Az „Intel 386/486 C Code Builder Kit” nevű szoftver állítólag még 1990-ben megjelenik. ■

Verziók világa I. A Word szövegszerkesztő 5.5-ös, DOS alatt futó verzióját jelentette be a Microsoft. Lényeges újítás a Macintosh-alkalmazásokhoz hasonló grafikus felhasználói felület és a könnyebb kezelhetőség. Az 5.5-ös a korábbi változatokkal kompatibilis. ■

Verziók világa II. Az Ingres adatbázis-kezelő rendszer 6.3-as változata, amelyet a jövő év végére ígérnek, már a Bull DPX2-os számítógépeken is futtatható lesz. ■

Verziók világa III. Az AT&T Unix System Laboratories (USL) a UNIX rendszer V. 4-es multiprocesszoros verzióját ígéri 1991 első felére. Az SVR4 MP névre hallgató, szimmetrikus multiprocesszoros változat 10 (1) Intel 386-os, 486-os vagy 860-as processzort lesz képes egyszerre kezelni. ■

SZOFTVER

A COMPUTERWORLD INFORMATIKA KFT. TÁJÉKOZTATÓJA

Kiadja
a **Computerworld Informatika Kft.**
1072 Budapest, Rákóczi út 16.
Levélcíme: 1536 Budapest, Pf.: 386.
Telefon: 111-7917
Felelős kiadó: Futás Dezső
Felelős szerkesztő: Kovács Attila
Szerkesztő: Bajkóné Mallás Judit,
Fejes Kálmán
Fordító: Odor Gabriella
Olvasószervező: Budai Tamás
Tervezőszerkesztő: Saánsné Szuk Judit
Szerkesztőségi titkár: Járm Istvánné

@ 1990. Computerworld Informatika Kft. (CWI)
Nyomás: Volánbusz-Háttér Kft.

Megjelenik évente tizenkétszer,
csak előfizetőknek.

Híreinket a legmegbízhatóbb
forrásokból merítjük és ellenőrizzük.
A kötelességünk ellenére
átvett vétele értesüléseikért
felelősséget nem vállalunk.

A CWI valamennyi kiadványából írások felhasználásához és másodközléshez, valamint a kiadványok terjesztéséhez és másolásához a kiadó engedélyre szüskés. A CWI lapjával, a Computerworld-Számítástechnikával és a Mikrovilággal, valamint tájékoztatóival: a Quickkel, a compuTRENDdel, a SZOFTVERrel, az Editopall a világ legnagyobb számítástechnikai kiadóijához, az IDG Communications céghez kapcsolódik, amely harmincnál több országban közel száz folyóiratot jelent meg. Legfontosabb kiadványai a következők. Egyesült Államok: Computerworld InfoWorld, PC World, MacWorld, Run; Franciaország: Le Monde Informatique; Japán: Computerworld Japan; Kína: Népköztársaság: China Computerworld; Nagy-Britannia: PC Business World; Német Szövetségi Köztársaság: Run, Computerwoche, PC Woche, PC Welt; Olaszország: Computerworld Italia.

IDG
COMMUNICATIONS

HU ISSN 0238-0439